

"HaGanenet" (Educatoarea), de Nadav Lapid

Un film despre "o jihadistă a poeziei"

Recenzie de Getta Neumann

Educatoare într-o grădiniță de copii, Nira o surprinde pe bona lui Yoav, un băiețel de 5 ani, notând versurile pe care copilul le pronunță ca în transă. Convinsă de geniul poetic al copilului, Nira își atribuie misiunea de a-l proteja într-un mediu ostil poeziei.

Născut la Tel Aviv, în 1975, Nadav Lapid nu e la primul lui succes cinematografic și este considerat ca un regizor deosebit de talentat și original. Într-o țară intens preocupată de probleme politice, Lapid prezintă drama unor contingente personale, iar sursele ficțiunii se găsesc în date biografice. Poeziile recitate de copil au fost scrise de Lapid însuși la vârsta de între 4 și 7 ani. Actrița care joacă rolul Nirei, Sarit Larry, vine dintr-o familie ultra-religioasă din care a evadat la 15 ani, a început o carieră promițătoare ca actriță, pe care a abandonat-o ca să studieze filosofia, a trăit în Grecia, apoi în SUA, este activistă politică și profesoară. E evident că prin spiritul ei de revoltă, prin dârzenia și militantismul ei, Sarit Larry are afinități cu personajul Nirei.

O amenințare insidioasă se strecoară în film, dar e greu de deslușit în ce constă ea în mod concret. Yoav este jucat de Avi Schnaidman care în realitate nu avea decât 5 ani la turnarea filmului. Blond, bucălat, peltic, o dulceață de copil pe care îți vine să-l strângi în brațe și să-l pupi. Din senin, anunță pe un ton grav "Am o poezie", în mod mașinal face câțiva pași înapoi și declamă versuri. Mama lui a murit, spune el, dar aflăm că ea și-a abandonat familia și a plecat cu un iubit. Sunt versurile o expresie a tristeții copilului fără mamă? Sau expresia talentului pe care-l admiră Nira? Ca orice copil normal, Yoav adoră să fie gădilat, să se zbenguie cu ceilalți copii și se dă în vânt după bonboane. Împreună cu un prieten al cărui tată este în echipa de fotbal Maccabi Tel Aviv, sare și proferă insultele cele mai grosolane. Apoi iar se așterne pe fața lui expresia impenetrabilă de mic guru-poet.

Nira suferă. Suferă pentru că lumea este așa cum este, ternă și prozaică, pentru că timpul trece. Vrea să ocrotească scânteia din Yoav, îl acaparează, îi stimulează imaginația, convinsă că îi salvează sufletul. Iar pentru a-și atinge scopul, ar trece și peste cadavre. Lapid a caracterizat-o astfel pe Nira: "Ea vrea să schimbe o lume care a luat-o razna. Este o teroristă a poeziei, o jihadistă a poeziei".

Spectatorul este pus într-o poziție ambivalentă. Vedem lumea prin ochii femeii țințiți asupra unor segmente înguste din lumea ei, camera face zoom asupra cefei groase a bărbatului ei, asupra feței transpirate a unui tânăr soldat, asupra creștetului fiicei ei, asupra feței fragede a lui Yoav. Îi ghicim sentimentele și simțim cu ea. Apoi apare tabloul întreg și vedem ceea ce ea ignoră: bărbatul, sensibil, înțeleghător și muncitor, își iubește copiii, iar nevasta mai mult ca niciodată; tinerii în uniformă petrec și dansează; Nira află de la soțul ei că fiica ei are un prieten; Yoav este un copil printre ceilalți copii de la grădiniță. Suferința Nirei, furia ei împotriva lumii și disperarea cu care încearcă să dea un sens vieții ei ne mișcă, în același timp ne cutremurăm atunci când transgresează legile omeniei, scrise și nescrise, când, orbită de misiunea ei, îndurerează pe alții.

Mă simt încă și acum tulburată de acest film puternic, original și îndrăzneț. Am rămas cu nedumeriri și cu întrebări pe care mi le pun mie însămi.

HaGanenet (The Kindergarten Teacher) **Trailer**

<https://www.youtube.com/watch?v=QwvBw4AmyGk>